

des i store træk som i det nuværende traktatgrundlag. I udviklings samarbejdet beskrives hovedmålsætningen nu mere entydigt som fattigdomsbekæmpelse, jf. art. III-316, stk. 1. Og i samarbejdet med ikke-udviklingslande ændres inddragelsen af Europa-Parlamentet fra høring til vedtagelse af europæiske love eller rammelove med den almindelige lovgivningsprocedure, jf. art. III-319, stk. 2. I hastetilfælde kan EU dog yde finansiel bistand på grundlag af en europæisk afgørelse i Rådet efter forslag fra Kommissionen, jf. art. III-320.

EU's humanitære bistandsoperationer har hidtil været gennemført som en del af udviklingsbistanden. Nu indføjes der et udtrykkeligt retsgrundlag om humanitær bistand som en del af traktaten, og de grundlæggende principper bliver samtidig præciseret, jf. art. III-321.

Humanitær bistand ydes til befolkninger i tredjelande, som er ofre for naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer, inden for rammerne af EU's optræden udadtil. Det fremhæves, at humanitære bistandsoperationer skal gennemføres i overensstemmelse med principperne i folkeretten og principperne om upartiskhed, neutralitet og ikke-forskelsbehandling. Som noget nyt giver forfatningstraktaten desuden hjemmel til at oprette et frivilligt europæisk korps for humanitær bistand, jf. art. III-321, stk. 5.

6.5 Internationale aftaler

Forfatningstraktaten indebærer, at EU bliver ét samlet folkeretssubjekt, hvor man hidtil har haft såvel EF som EU. EU kan indgå bindende aftaler med tredjelande og internationale organisationer, herunder tværgående aftaler, som kan dække såvel det traditionelle fællesskabssamarbejde som den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Der indføres samtidig en fælles procedurebestemmelse for forhandling og indgåelse samt eventuel suspension og domstolsprøvelse af sådanne aftaler, herunder for samspillet mellem Kommissionen/EU-udenrigsministeren, Rådet og Europa-Parlamentet, jf. art. III-325. Hovedreglen er kvalificeret flertal i Rådet, men der gælder bl.a. enstemmighed på områder, hvor en-

stemmighed er påkrævet for vedtagelse af en EU-retsakt. Hovedreglen for aftaler, der berører den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, vil således være enstemmighed. Europa-Parlamentet skal godkende indgåelse af de fleste aftaler, dog ikke hvis en aftale udelukkende vedrører den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. For indgåelse af valutakursaftaler gælder særlige regler, jf. III-326.

I praksis vil det nye enhedssystem formentlig indebære, at det i mindre omfang end i dag bliver nødvendigt at gøre brug af såkaldte »blandede aftaler«, dvs. aftaler hvor både EU og de enkelte medlemslande er parter på europæisk side.

Forfatningstraktaten fremhæver i øvrigt særskilt, at EU kan indgå særlige aftaler med sine nabolande med henblik på at skabe et område med velstand og godt naboskab, jf. art. I-57.

6.6 Solidaritetsbestemmelsen

Solidaritetsbestemmelsen er en central nydannelse i forfatningstraktaten. Den har fået sin egen bestemmelse i del I (art. I-43) og eget afsnit i del III (art. III-329).

Ifølge bestemmelsen skal EU's medlemslande komme hinanden til gensidig undsætning i tilfælde af terrorangreb, naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer. Angreb defineret som traditionelle angreb fra udefrakommende magter er holdt udenfor.

I modsætning til bistandsforpligtelsen i tilfælde af væbnet angreb, jf. ovenfor, er solidaritetsbestemmelsen rettet mod intern sikkerhed i EU. Danmarks opfyldelse af solidaritetsforpligtelsen vil ske med de begrænsninger, der følger af forsvarsforbeholdet og det retlige forbehold. Se kapitel 13 om de danske forbehold.

Efter terrorangrebet i Madrid den 11. marts 2004 vedtog EU's stats- og regeringschefer den 25. marts 2004 en solidaritetserklæring. Den medfører, at medlemslandene allerede nu skal agere i overensstemmelse med hensigten i solidaritetsbestemmelsen og bistå et medlemsland, der rammes af et terrorangreb. I den forbindelse drøftes det bl.a., hvordan man i EU kan styrke samarbejdet om civilbeskyttelse.